

“ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” กับ “ประมาทเลินเล่อ (ธรรมดา)” ด้านความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ มีผลทางกฎหมายต่างกันอย่างไร

f เรื่องมหาชน คนราชการ

นายวุฒิพงษ์ เฉยฉิว^๑

นายภูวดล คงแสง^๒

คำว่า “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” นั้น พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือกฎหมายฉบับอื่น ๆ ไม่ได้มีการกำหนดนิยามไว้แต่อย่างใด แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีความเห็นเป็นการตอบข้อหารือของกรมบัญชีกลาง ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๘๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ สรุปความได้ว่า “การประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแต่ละกรณีไป ซึ่งความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจะมีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก” อีกทั้ง ศาลปกครองสูงสุดได้เคยวางแนววินิจฉัยเกี่ยวกับคำว่า “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” สรุปความได้ว่า “การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำซึ่งบุคคลพึงคาดหมายได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ และหากได้ใช้ความระมัดระวังเพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ แต่กลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นเลย” จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นการกระทำที่เกือบจะเป็นเจตนาเล็งเห็นผล กล่าวคือ แม้ผู้กระทำมิได้มีเจตนา แต่ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังแม้แต่นิดเดียว โดยผู้กระทำได้เสี่ยงทำลงไปทั้งที่รู้ว่าอาจจะเกิดความเสียหาย

ตัวอย่าง

☀ การที่เจ้าหน้าที่ไม่เก็บรักษารถยนต์ของทางราชการที่ได้รับอนุญาตให้เก็บรักษาไว้เหมือนอย่างวิญญูชนทั่วไปพึงต้องใช้ความระมัดระวังในการดูแลรักษาทรัพย์สินของตน หากเกิดความเสียหายแก่รถยนต์ขึ้น ย่อมถือเป็นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ฝั่งเมืองจังหวัดสงขลาได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาให้เก็บรักษารถยนต์ส่วนกลาง ณ บ้านพักของตนเองแต่กลับไม่ได้ดำเนินการจัดให้มีที่จอดรถยนต์เป็นสัดส่วนในบ้านพัก โดยจอดรถบนถนน

^๑ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๖ (จังหวัดอุดรธานี)

^๒ นิติกรชำนาญการ สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๔

ซึ่งอยู่หน้าบ้านพัก จึงเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ไม่ทำการดูแลรักษารถยนต์ส่วนบุคคลเหมือนวิญญูชนทั่วไป พึงต้องใช้ความระมัดระวังในการดูแลรักษาทรัพย์สินของตน จึงถือเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการเก็บรักษารถยนต์ส่วนบุคคล (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๖๓/๒๕๕๖)

แต่หากเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ โดยเจ้าหน้าที่คนดังกล่าวมิได้กระทำละเมิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ “**ประมาทเลินเล่อ (ธรรมดา)**” หน่วยงานของรัฐไม่มีสิทธิไล่เบี้ยให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ตัวอย่าง

☀ พนักงานขับรถยนต์ได้ตรวจเช็คสภาพรถและเครื่องยนต์ก่อนออกเดินทางไปปฏิบัติราชการ ย่อมแสดงให้เห็นว่าได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการตรวจสอบสภาพรถก่อนออกเดินทางแล้ว แต่ในระหว่างเดินทางมาตรวจวัดระดับความร้อนแสดงว่าความร้อนสูงขึ้นที่หน้าปัดรถยนต์ อันเป็นสัญญาณเตือนความผิดปกติของน้ำในหม้อน้ำซึ่งผู้ขับรถยนต์ดังกล่าวอาจจะทราบแต่ไม่ได้สังเกตเห็นและยังคงขับรถต่อไปจนกระทั่งเครื่องยนต์หยุดทำงาน จึงอาจรับฟังได้ว่าเหตุละเมิดที่ทำให้รถยนต์ของทางราชการได้รับความเสียหายดังกล่าว ยังไม่ถึงขนาดเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๖/๒๕๕๓)

☀ เจ้าหน้าที่ขับรถประจำตำแหน่งของทางราชการประสบอุบัติเหตุเสียหลักพลิกคว่ำ เป็นเหตุให้รถยนต์ของทางราชการได้รับความเสียหาย แต่เมื่อปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ได้ขับรถยนต์ด้วยความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์เพียงพอแล้วกับทั้งก่อนหน้าที่จะเกิดอุบัติเหตุเจ้าหน้าที่ได้นำรถยนต์คันดังกล่าวเข้าตรวจเช็คสภาพแล้ว แต่ไม่ได้รับรายงานว่ารยนต์มีความผิดปกติแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่จึงเชื่อโดยสุจริตว่ารยนต์ประจำตำแหน่งของตนอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้เป็นปกติ อุบัติเหตุดังกล่าวจึงมิใช่เกิดจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ แต่เชื่อว่าเกิดจากความบกพร่องของชิ้นส่วนรถยนต์อันเป็นเหตุสุดวิสัย เจ้าหน้าที่จึงมิได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๑๑/๒๕๕๓)

*****